

DENÍK

DĚTSKÉ SCÉNY

Fabrika SVITAVY

úterý 16.6.2015

číslo **4**

ÚVODNÍK...

Je ráno. Dvě hodiny odpoledne. Zaspala jsem. Probudil mě burácející traktor, opravující silnici pod okny mého hotelového pokoje. První představení třetího odpoledního bloku přehlídky dětského divadla nestihám. Mrzí mě to. Co tedy snídaně... vlastně oběd... možná večeře v jídelně Oáza v příjemném zákoutí u farního Kostela navštívení Panny Marie? Nestihám. Nedávám. Nechci. Koupím si jen zeleninový salát a pohankový zákusek na později. Nebo na dřívě? A běžím... jdu... spíše se potácím do Fabriky továrníka Wilhelma Ettla. Můj den je hlavou vzhůru. Já sama jsem jako bez hlavy. Možná ale vzhůru nohama. Únava, jež se ke mně hned ráno, tedy v poledne, vlastně odpoledne přidala, nechce odejít. Drží se mne, jako se já křečovitě držím představy, že jednou tento zpřeházený stav musí skončit. Odháním ji domlouvami, že je úžasné být mezi přehrší kamarádů a přátel a známých...že jsem se přece tolik těšila a radovala, tak nyní nemůžu skuhrat, spát, nevnímat, být v nepřítomnosti. Neodchází. Babizna. Přemlouvám ji, že jsou zde obdivuhodně šikovní dětští interpreti a zajímavá představení, která mne oslovují, dojmají, baví, zajímají, lákají, provokují, inspirují, ale i zklamávají, tak není možné je promarnit, prošívnout, prospat. Neodchází. Baba. Stále sedí vedle mne a směje se mi přímo do očí. Zavírám je. Ticho. Klid. Lehké houpání. Po chvíli je otevřu a... Ani se nehla. Co s ní? Vždyť vypadá zrovna jako já. Jen slyší očima, vidí ušima a slova se jí pletou jako nezkrocené větve starého akátu na Náměstí Míru ve Svitavách.

Náhle, jako osvěžující paprsek dobrého vína, chladícího se v lednici redakce, mou mysl i tělo zaplavuje pocit krásna a blaženosti. Jsem jako v snách. Jsem sen. Prožívám sebe sama krásně rozmazaně a svět se houpe a slova nejsou nebo přicházejí pomalu, po špičkách, jako baletky a čas se táhne jako hustý oranžový med, kterým se prodírá mé tělo k dalším minutám či hodinám vlastního zakoušení.

Pak cvak! Je deset večer. Všechno se rozplyne a zmizí. I Ona odchází. A já se se vši vervou vrhám do práce. Do skládání a uspořádávání dalšího čísla Deníku Dětské scény 2015 tak, aby nebylo zpřeházené, mělo hlavu a patu, bylo vše na svém místě. Aby se zkrátka dalo číst!

Přeji příjemné a přehledné čtení!

Hana Volkmerová

NAHLÉDLI JSME...

...DO SEMINÁŘE S1 JAK „NECVIČIT“ DIVADLO S NEJMENŠÍMI

Seminář začíná technickou přípravou – chystáním plátna a světla ke stínohře. Poté se lektorka Kateřina Oplatková Rezková ptá deseti seminaristů ze středních pedagogických škol na to, jestli přijdou na možné výhody využití stínohry při práci s malými dětmi. Přicházejí odpovědi: „Protože je to pro děti něco jiného.“ „Protože jsou za něčím schováni.“ Posléze lektorka shrnuje: „Jsou za něčím schováni, není je vidět, pohybově se více uvolní. K tomu jim ještě pomůže hudba. Je to pro ně takové kouzlo. Dají se různě zvětšovat a další věci... Obra na jevišti normálně udělat nemůžete.“

Další aktivity se budou dotýkat Erbenovy Polednice. Práce začíná vzpomínkami, asociacemi k textu a bude pokračovat živými obrazy a improvizací, avšak nepředbíháme.

Téma celého dopoledního bloku se promítá už v první hře, v honičce na strašidla. „Nejde o rychlost, ale o dostat strašidlo do svého těla a hlasu.“ Lektorka hru doprovází rytmickým chřestěním rumba koule.

Po hře následuje reflexe, povídání o strašidlech z dětství. Seminaristé si připomínají různá strašidla a jejich jména. Ukazuje se, jak barvitá je dětská představivost.

Po vzájemné domluvě všichni společně vytvářejí velkého hýbajícího se „pažravku“, který mlaská, když žere hračky, a přitom vydává: „Mňam, mňam, barbinu si dám.“ Lektorka poté dodává: „Když chceme na divadle udělat jednu vekou obludu – je to cesta. Můžeme ji rytmitizovat...“

Poté si studenti ve dvojicích sdělují, čeho se v dětství nejvíce báli, a vzápětí každý ze sebe snímá strach prostřednictvím skupinového rituálu a nechává ho spálit v ohni.

Práce s textem začíná asociacemi na Erbenovu báseň Polednice, jako např.: „Zoufalá matka, zlobivé dítě, stařena, pláč, zoufalý čin, strach, smrt.“ Pokračuje se převypravováním básně po kruhu.

Lektorka: „Děti na prvním stupni ZŠ vůbec nevěděly, co je polednice. A tak si děti myslely, že je to normální lednice, mrazák. Vůbec nevědí, že chodí v poledne. Jak si ji představujete?“ A tak každý student popisuje svou představu a zároveň ji vyjadřuje svým tělem.

Skupiny o 3-4 lidech mají vybrat tři základní momenty příběhu básně a vtělit do živého obrazu. Obrazy jsou prezentovány před bílým plátnem určeným ke stínohře. Jednotlivé obrazy jsou oddělovány cinkáním na triangel.

Po výstupech jednotlivých skupin lektorka vede reflexi: „Které tři momenty jsme viděli?“

Odpověď např.: „Dítě zlobí matku, přichází polednice, otec se vrací a matka pláče.“ Lektorka:

„Tohle se dá s dětmi dělat, aby si uvědomily zásadní momenty příběhu.“

Během pauzy seminaristé ve skupinách připravují zvukové ztvárnění básně. K dispozici mají Orffovy nástroje, své tělo, podlahu. Pokud chtějí použít slovo, musí být k domu silný důvod.

Prezentace opět reflektují.

Práce s malými dětmi na zvukovém zpracování příběhu má své důvody – zopakování příběhu a jednotlivých situací, uvědomění si gradace příběhu, svým způsobem tvorba zvukového plánu, sběr zvukových nápadů pro pozdější divadelní zpracování, vyjádření emocí skrze hudbu, zvuky. Hudební složka je nesmírně důležitá. Je to další způsob vyjadřování divadla.

Lektorka zahajuje novou aktivitu slovy: „Podíváme se na polednici očima dnešní doby. Přeneseme ji sem k nám na situaci – jak by v dnešní době matka volala polednici a co jí na to polednice řekla. Kdo je dnes ta polednice a jak by to fungovalo... Závěr rozhovoru je úplně na vás.“ Dvojice studentů si připravují telefonní rozhovory polednice a matky.

Po přehrání situací a jejich reflexi lektorka vstupuje do role matky. Studenti stojící kolem ní se stávají jejími vnitřními hlasy: „Já už nemůžu!“ „Takhle už to dál nejde...“ „To se nemělo stát!“ „Co jsem to udělala!“

Poté lektorka pozornost přesunuje na dítě v dnešní době: „Jak a čím v dnešní době může dítě vyprudit matku, jak na to matka může reagovat?“ Po domluvě na věku dítěte (10 let) dvojice vytvářejí situace, které ukončují tím, že matka zvedá telefon a volá polednici.

V následujícím bloku lektorka začíná práci se stínohrou: „Každý tam půjde, chvilku si zablblne a pokusí se ztvárnit polednici.“ Ostatní se stávají aktivními diváky, hudebně doprovázejí (na Orffovy nástroje) hráče za plátnem.

V dalších aktivitách lektorka těží z dosavadní práce a nashromážděného materiálu a spojuje vše do většího celku. V kruhu za doprovodu bicích nástrojů si studenti připomínají asociace z dnešního rána a dávají do nich větší emoce. Asociace a rytmus pak spojí se stínohrou, kterou postupně projdou všichni.

Následuje rychlosonda do Erbenova textu – skupina si prochází text s využitím rytmického doprovodu a částečně i voice bandu. Je čas na škrty a propojování textu s vlastními zkušenostmi, představami a tím, co skupina vytvořila. Vzniká divadelní kompozice, která začíná hudebně doprovázenými asociacemi a stínohrou polednice, pokračuje recitací úvodu Erbenova textu před plátnem, několika hranými situacemi a dalšími úryvky z básně a končí příchodem polednice ve stínohře.

V reflexi zazní důležitá otázka: „Co chceme divákovi říct?“ Odpovědi může být, že chceme ukázat, jak to bereme my (tvůrci inscenace) – jak se díváme na zlobení, na vztah matky a dítěte dnes, ale i jaký máme vztah k Erbenově básni.

V samotném závěru studenti v kruhu sdělují své postřehy a dojmy z pondělního semináře:

„Poprvé jsem si zkusila stínohru.“ „Líbilo se mi, jak jsme to převáděli do současnosti, jak jsme se v tom našli.“ „Každý si tam svůj postoj najde – matka i dítě.“

zapsal Roman Manda

POHLED ZE VNITŘ...

...ZE SEMINÁŘE S1 – JAK „NECVIČIT“
DIVADLO S NEJMENŠÍMI

Naše třída S se shodla na tom, že jsme si nemohli přát lepší skupinu, než máme. Máme milou lektorku, se kterou je zábava, a díky ní si seminář užíváme. Naučili jsme se spoustu nových věcí, které nás zaujaly a budou se nám hodit do budoucna.

Jsmo rádi, že jsme součástí Dětské scény.

„Klika cvakla, dvěře letí, Katka vchází do dveří.“

„Adam nerad jablka.“

„Tak a otevřete... otvor.“

„Komu levituje podložka?“

„Asociace na Polednici = DROMEDÁR.“

A takto si tu spolu týden žijeme...

vydělali se účastníci seminář

...ZE SEMINÁŘE B – OD HRY K
AUTENTIČNOSTI

Semináře pro dospělé účastníky Dětské scény se letos zúčastňuji poprvé, jelikož jsem prvním rokem učitel dramatického oboru na ZUŠ Rakovník. V minulých letech jsem navštívil mnoho divadelních, hereckých, scénografických a jiných seminářů, většinou na Jiráskově Hronově, ale i dvouletý kurz Kreativní pedagogiky a pedagogické kondice na DAMU. S napětím jsem očekával přístup a styl lektorky Hany Smrčkové. Zajímá mě průběh semináře, který je určený pro pedagogy.

Během prvního dne jsem si pro sebe shrnul pozitiva a negativa tohoto semináře. Jako velké pozitivum vnímám, že je na semináři zásluhou přístupu lektorky příjemná atmosféra. Paní Hana dovede odbourat nenuceně ostych, nesmělost a apatii některých frekventantů

a dovést je k nečekaným výkonům pro ně samotné. Báť jsem se, že velký věkový rozdíl účastníků semináře bude překážkou pro další práci. Přesto, že při prvním dnu chyběla seznamovací a stmelovací cvičení, což jsem původně považoval za negativum, došlo k stmelení a seznámení díky práci ve dvojicích (zkušenější s méně zkušenými). Většinu cvičení, která jsme první den dělali, jsem v různých obměnách zažil, ale i přesto je beru jako inspiraci pro svoji práci s dětmi.

Druhého dne jsem se nemohl účastnit, ale o to příjemnější pocit jsem měl ze dne třetího. Velká část náplně semináře už pro mě byla novinkou. Například „Dabing“, kdy jeden má zavázané oči a druhý ho „svojtínou“ dabuje, nebo „Alter-ego“, kdy první pohybem iniciuje druhého k verbalizování vnitřního monologu. Tato cvičení jsem si na vlastní kůži a rád prožil a budu je používat při své práci.

Velký přínos měla návštěva studentek z DAMU, díky níž náročnost cílů cvičení vzrostla. S tím spojené ještě větší rozpaky mladších seminaristek dokázala lektorka opět s grácií odbourat.

Závěrem bych si dovolil upřesnit první reportáž z našeho semináře přesnější citací lektorky paní Hany Smrčkové, která říká: „Udělej to na dvě stě procent, ať je to aspoň na sedmdesát“. Nejen cvičení, ale i toto motivační moudro budu na své mnohdy apatické žáky a žákyne aplikovat.

Jiří Suk

...ZE SKLÁŘSKÉ DÍLNY

Když jsme ráno dorazili do sklářské dílny, ihned jsme si zavázali zástěry. Mistr sklář nás vzápětí začal seznamovat se sklářským náčiním a výrobou skla v průběhu historie. Za chvíli ale už přišla řada na nás.

Měli jsme za úkol řezat sklo. Následně jsme jej pečlivě brousili, dokud nebyly okraje hladké. Nakonec jsme všichni spojili naše skleněné úlomky v barevné vitráži.

*reportérky Danča, Terka a Kája (Duhovi
šoumeni z pralesa)*

Mila maminko STOP

I. Tak jsme vyrazili STOP nadseni jsme nastoupili do vlaku a nasli kupe STOP pak nas usmevy presly STOP komplikace v podobě velkého kufru netizily jen nas ale i všechny spulucestující supici v zablokovane chodbe STOP ale dorazili jsme do Svitav STOP zde nam bloudeni zabralo jen nekolik desitek minut STOP nadsene jsme se schoulili do mekkych posteli STOP

II. Vyhrabali jsme se z postele STOP nebylo lehke se doploutit az do jidelny STOP ale motivace byla velka STOP skotaceni na dielnickach prineslo vysledky nejruznejších druhu STOP poobedove volno jsme stravili kazdy dle svého gusta STOP rozdeleni na dva prateľske tabory A a B sledovali jsme predstaveni STOP vecere byla fajn STOP vecerni zabava se teprve rozjizdi STOP zirame do prazdných sklenic STOP zabava je v plnem proudu STOP nemuzu psat STOP

Kája (zatímDobroš!)

...Z DĚTSKÉ VÝTVARNÉ DÍLNY

Celé umělecké a řemeslné dopoledne začalo rozdělením do čtyř skupin. Mohli jsme si vybrat mezi sklářstvím, řezbářstvím, fotografováním a malováním. My se rozhodli pro malování. Kvůli nepřítomnosti řezbářského lektora se k nám poté přidalo ještě pár dětí. Jako první jsme měli možnost vyzkoušet si výrobu dopisního papíru z olejových barev. (Tajemství výroby pro čtenáře DS: Do nádob s vodou se nalije barva smíchaná s terpentýnovým olejem, pro ozvláštňení můžete do vody nastříkat barevné spreje. Poté do ní namočíte papír a vzniknou úžasné obrazce.)

A bylo na čase začít tvořit něco velkého.

Spousta lidí sáhla po akrylových barvách a špachtlích a dala se do práce. Někteří se dlouho trápili s vymyšlením skici, jiní svou vizi měli jasnou hned. Inspirací pro nás mohla být známá díla slavných umělců, ale většina si vystačila jen se svou fantazií. Největší oblíbenou získaly spreje, které byly téměř na devadesát procentech obrázků. Moc hezkých obrázků. Stojanů moc nebylo, a tak jsme se posadili všude možné po zahradě. Na papírech se začala rýsovat nová umělecká díla, jako např.: Vesmír, Krajina anebo Záhada v plechovce.

Počasí nám celkem přálo, ale občasný vítr nám dělal trochu problémy. Nakonec jsme překonali všechny překážky a nástrahy okolního světa. Dokonce jsem si udělali i vlastní výstavu děl, ke kterým jsme si vyslechli komentáře od jejich autorů.

Děkujeme za skvělé prožití tří hodin, na kterých jsme se naučili povolit uzdu své fantazie a nebát se zkoušet experimentovat nejen s barvami.

reportérky Evina a Klárka (zatímDobroš!)

...IRENOU MAREČKOVOU, ČLENKOU LEKTORSKÉHO SBORU PŘEHLÍDKY DĚTSKÉHO DIVADLA

Irena Marečková patří k výrazným loutkářským scénografkám osobitého výtvarného rukopisu. Rodačka z Prahy absolvovala loutkářskou katedru na DAMU. Získala řadu ocenění a podílela se na divadelních inscenacích po celém světě.

Jak na vás působí přehlídka Dětská scéna ve Svitavách?

Strašně příjemně. Mám zkušenost s loutkářskými přehlídkami, například s předkoly na loutkářskou přehlídku v Chrudimi. Nejvíce překvapující jsou pro mě diskuse, kde se setkávají odborní lektori s vedoucím souboru, pedagogem. Není to debata o dojmech, ale reflexe v pojmech, s ohledem na cíle dramatické výchovy nebo práce za základních uměleckých školách. Jde zčásti o poučení, ale je zohledňována i pedagogická zkušenost vedoucích. Teprve tady jsem pochopila, proč se porota jmenuje lektorský sbor. Není to soutěž. V oblasti umění je totiž dost obtížné vybrat toho, kdo dostane ocenění, protože výchozí podmínky souborů jsou nesrovnatelné.

Hrála jste jako malá divadlo?

Jako úplně malá ne. Ale jakmile jsem se začala zajímat o loutkové divadlo, vybrala jsem si tradiční loutkářský soubor a tam začala chodit. Byl to tradiční marionetářský soubor, tam jsem si vyzkoušela všechny role. V takovém divadle funguje rozdělená interpretace, takže jsem vodila postavy, mluvila postavy, až jsem se nakonec dostala k výpravě.

Co to bylo za soubor?

Jiskra Kobylisy. Marionetové divadlo pro mě představuje bizarní svět starého loutkářského sokolského divadla. To je dnes již překonaná forma, ve které ale existuje řada tradičních postupů, vlastně ještě z doby

baroka. Zvuk hromy se například dělá sítím s hrachem. Na to ráda vzpomínám a dodnes z této zkušenosti čerpám.

Jezdíte na nějaké jiné amatérské přehlídky?

Jezdím na předkola chrudimské přehlídky. Také jsem několikrát byla na přehlídce Pražský Tajtrlík v Hostivaři. V Chrudimi jsem také několikrát vedla seminář a byla i porotě.

A profesionální přehlídky?

Opakovaně jsem jezdila na Skupovu Plzeň (mezinárodní festival profesionálního loutkového a amatérského loutkového divadla, pozn. redakce), Mateřinku do Liberce (mezinárodní festival profesionálních loutkových divadel zaměřený na inscenace pro děti předškolního věku, pozn. redakce), Spectaculo do Ostravy (Spectaculo Interesse, mezinárodní loutkářský festival v Divadle loutek Ostrava, pozn. redakce) nebo na Slovensko do Banské Bystrice (Bábkarská Bystrica, mezinárodní loutkářský festival v Divadle na Rázcestí, pozn. redakce). Také jsem zvána na přehlídky do zahraničí. Jsem na volné noze, takže je to otázka příležitosti, toho, co přijde.

Vnímáte nějaký rozdíl mezi Dětskou scénou a jinými amatérskými přehlídkami, kde jste byla?

Některé inscenace na této přehlídce by mohly být i v linii loutkářského divadla. Uvědomuji si ale jinou atmosféru této přehlídky. Nevím, jak probíhají semináře, ale zdá se mi, že děti zde hodně kolují, prolínají se. Na Chrudimi se zapíšete do semináře a tam jste celou dobu. Pracuje se na výstupech, které jsou na konci přehlídky, takže někdy je tomu práce v semináři hodně podřízena, „jede se na výsledek“, což není

vzhledem k dětem dobré. Na druhou stranu je důležité někam dojít, což na této přehlídce ale není primární. V seminářích na Chrudimi jde o to, kam lze ve vymezeném čase dílny dospět. Tady se diskutuje práce, příprava a pedagogická funkce divadla. Jde o setkání. A to je mi milé.

V čem je jiný pohled na posuzování dětského divadla oproti divadlu profesionálnímu?

Dětské divadlo se dá těžko srovnávat s divadlem dospělým. Ani bych to neporovnávala. Dětsví je svébytný svět. U dětí jde o to přes divadelní formu něco prožít, s něčím se potkat, otevřít dveře někam, kam bych je jinak nemohla otevřít. Třeba také dramatickou formou prožít konflikt. A když vznikne divadlo, je to nadstavba. U profesionálů jde o výsledek, tedy o divadelní tvar. V procesu práce s dětmi jde o otevření světa divadla, aby skrze něj dospívaly, osobně zrály.

Co vás zajímá na dětském divadle?

Spontánnost, bezprostřednost. To, co dospělý člověk časem ztrácí. Herci často mají machu (osvědčená, vyzkoušená a přesně provedená činnost, která již nepotřebuje žádných tvůrčích podnětů, píše se v Divadelní jarmárce prof. Císaře, pozn. redakce), dítě nefixluje, znovu a znovu prožívá hru. Je krásné, když si děti hrají mezi sebou. A na vedoucím je nezabít tu bezprostřednost. Do toho se profesionální herci někdy těžko dostávají, těžko hledají svůj autentický výraz. I když po tom touží. Mají to například klauni, ti si v sobě dítě dokáží uchovat celý život, udržet v duši to zvědavé dítě.

Jak se díváte na úlohu scénografie v dětském divadle?

Scénografi chápou jako širší způsob práce než jen vytváření kulisy. Scénograf volí prostředky inscenace, a to jak hmotné, tak nehmotné. Inscenace by měla vznikat jako syntéza, propojení všech složek a scénografie je jednou ze součástí. V akční scénografii by scénograf měl vycházet z divadelní předlohy, stejně jako dramaturg či režisér. A měl by citlivě reagovat na podněty, které se postupně objevují. Scénografie se nedá dělat od stolu. V dětském divadle chápou scénografii jako výchovný prvek. Vedoucí by měl mít na zřeteli možnosti výtvarných prostředků, nespokojit se s tím, že mi někdo udělá kulisy. Režiséři v profesionálním divadle často neumějí moc spolupracovat. Scénograf, režisér i dramaturg by měli pracovat jako jeden tým. Jde o to mít důvěru ve scénografa, v jeho vizi. Jde o to vymýšlet a tvořit dohromady, což v amatérském divadle jde snáz, protože pedagog musí většinou hrát všechny tři role.

děkuje vám za rozhovor Veronika Rodová

...Z INTERNÍ I VEŘEJNÉ DISKUSE LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 3. BLOKU

DIVADELNÍ STUDIO KAMPAKI, ZUŠ ŠTÍTNEHO, PRAHA 3 – DUCH MARTINA MACDONALDA

Soubor zpracoval stejnojmennou předlohu Pavla Šruta (dramatizace a režie Dana Bláhová). V úvodu začínají tři vypravěči stojící před paravánem hrát na hudební nástroje (později se zapojují i do hry s loutkami za paravánem) a s písní vtrhnou velmi energicky na scénu dvě skupiny dětí v různých barevných kiltech a dozvídáme se, že jde o dva v horách žijící skotské rody, které se nejdříve hašteří, pak štouchají, až dojde k válce. Úvodní imaginárně provedené rvačky se pak proměňují ve válku, na kterou se obě skupiny připraví svlečením z kiltů a pro boj zůstávají v košilích a odejdou za paraván, kde se pak válka odehrává loutkami, které se stávají znakem bojovníků (jejich základ je tvořen křížem z klacků a jsou také oblečeny v košili) a boj je víceméně ilustrací, zřejmě záměrnou. V okamžiku odchodu dětí za paraván se energie trochu vytrácí a poněkud se rozvolňuje temporytmus, a tak už je tomu až do konce. Při odchodu do války se seznamujeme s Martinem, kterému říkájí hlupák Macek. Ale v podstatě není úplně jasné, čím je jiný než ostatní, jestli je opravdu hloupý, nebo jen nešikovný, nebo se mu nechce válčit, nebo si neví rady se životem... I když je po formální stránce všechno evidentně promyšlené a propracované, tak máme trochu problém se přesně orientovat v jeho příběhu a tím i vyznění. Pochopíme, že uteče z boje, a když uslyší, že je považován za mrtvého, začne si myslet, že je duch. Lidé, které osloví (hrané funkčními jednoduchými loutkami), před ním utíkají, ale darují mu zvířata. A když je pak nalezen svým rodem, začíná hospodařit. Je to jeho svobodné rozhodnutí? A jaký tedy vlastně je? Možná by k čitelnější pointě pomohla realizace závěrečného boje obou rodů v kontrastu k tomu, že je Macek dobrým hospodářem. Přes všechny otázky jde v každém případě o účtyhodnou inscenaci.

Ve veřejné diskusi se hovořilo také především o problému orientace v tématu, především proto, že v provedení jsou poněkud zastřeny klíčové momenty (například vypadnutí Martina z boje), hovořilo se o práci s kostýmy a byl oceňován hudební doprovod a energie dětí.

HOP-HOP, ZUŠ OSTROV – ZÁPISNÍK NORBERTA BOROVÍČKY

Inscenace, v níž hrají sami kluci (což nebývá běžné), zaujala především vypracovanou formou, energií kluků a jejich dovednostmi pohybovými i schopností nadsázky a dodržením odpovídajícího temporytmu. Problémy jsme naopak nacházeli v tématu. Inscenace vychází ze stejnojmenné předlohy Marie Kšajtové (dramatizace a režie Irena Konývková). Příběh začíná tím, že si Norbert začne psát deník, ale nikoliv kvůli traumatu, o kterém se hovoří později, ale protože si to chce zkusit. A v závěru deník zahodí, a není zcela jasné proč. A tak se pro někoho stává deník pro řešení tématu zbytečný. Hovoří se o tom, že Norbert je tlustý a má problém s novým tělocvikářem, ale s tím přece mají problém všichni a on má problém spíš s kluky, s výjimkou Kečupa, jenž je jeho kamarádem a snaží se mu pomoci ve všech situacích. A právě téma přátelství se nabízí možná nejsilněji, jenže v této realizaci působí poněkud jednostranně, protože Norbert Kečupovi přátelství viditelně neoplácí. Také závěrečná proměna „fašistického“ učitele v podstatě v přátelského není motivovaná. A ještě řadu dalších otázek týkajících se příběhu a tématu jsme si kladli. Ale v každém případě nás kluci svými výkony potěšili a pobavili.

Ve veřejné diskusi se také oceňovali výkony kluků a objevil se i názor, že jde o výbornou režijní práci a že ze všech možných témat bylo pro někoho nejsilnější přátelství. Ale mluvilo se například také o tom, že Norbertova tloušťka nebyla dostatečnou motivací pro ústřední téma. Pro někoho to bylo víc o Kečupovi, protože byl aktivnější. Takže stejně jako v interní diskusi lektorského sboru se řešilo především téma a motivace.

RS DIVADLO VYDÝCHÁNO, ZUŠ LIBEREC – KDYŽ SE DOBŘE ZACPOU UŠI

Na scénu přicházejí dívky v kloboukách a přináší jídlu, s nimiž pak v průběhu pracují, stejně jako s klobouky (které se stávají znakem – představují například telefon, těhotenské bříško...). Sledujeme pásmo básniček Daniely Fischerové (režie Lukáš Horáček a soubor) a tyto básničky jsou určitě dobrou nabídkou pro práci s veršem, ale bohužel tato nabídka nebyla zcela využita. Ne vždy se dařilo jednotlivé básničky vystavět a vypointovat a jen některým z dívek se práce s veršem dařila lépe. Ale hlavně jsme postrádali tematickou provázanost jednotlivých textů, kterou navíc nabízí i výrazné pojmenování celého pásma, a tak navodí očekávání, že se bude dějová linie odvíjet právě tímto směrem. Například, že když si zacpeme uši, ocitáme se v jiném světě. Ale s básničkami je pracováno víceméně jednotlivě a často mezi jejich provedením cítíme i určité švy. I když se v odpoledním představení pointování jednotlivých básniček dařilo o něco lépe než dopoledne, v celek se nám tematicky bohužel nepropojily.

Při veřejné diskusi se hovořilo o stejných problémech a také o tom, že v krajském kole přehlídky k vnitřnímu naplnění celku došlo, vystoupení tam bylo hravé a dívky s básničkami komunikovaly. Tady už se objevila určitá mechaničnost projevu, což se ale u pásem poezie po nějaké době často stává.

TAK JOI, ZUŠ CHLUMEC NAD CIDLINOU – JAK SE JANEK VYDAL ZA ŠTĚSTÍM

Dívky hrají na stole plošnými loutkami vlastní výroby a ve scéně tvořené rozkládacím leporelem (rovněž vlastní výroby), jež dobře zafunguje při cestě Janka se zvířátky, která se k němu postupně přidávají, za štěstím. Dívky spolupracují, dodržují určitý rytmus, zvířátka jsou každé jiné (nejlépe dopadá výrazná charakterizace pomalé krávy a popletené slepice). Méně už zafunguje scéna v hlavní konfliktní situaci vyhnání loupežníků, především když jeden z nich jde do domku a ne zcela přesně je realizovaná stínohra toho, co se v domku odehrává. Objevil se i názor, že by se možná lépe dařilo viditelně odehrát důležité situace v interiéru domečku. Ale v každém případě vzhledem k tomu, že jde o začínající soubor (pracující pod vedením Romany Hlubučkové), je pro ně tato inscenace adekvátním vývojovým stadiem a pro diváka příjemná.

Ve veřejné diskusi se hovořilo o dobrém východisku, ale že inscenace zůstala víceméně jen „nahozená“. A také o nedořešení situace s loupežníky. A že by její řešení umožnila i stínohra, ale protože je plocha malá, musely by se zmenšit i loutky a pomohlo by i propojení se zvukem. Výpravu inscenace někteří diváci označili za sympaticky inzitivní.

DOHRÁLI JSME, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ – JOŠI

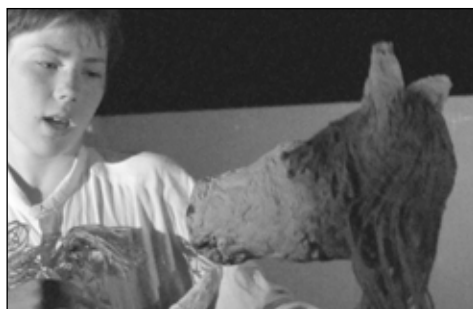
Soubor pracující pod vedením Hany Nemravové si vybral k zpracování předlohu z japonského prostředí a je jisté dobře, že se nepokoušeli o rekonstrukci japonského divadla, které je systémem znaků, ale nechali se při vytváření znaků tímto prostředím a divadlem inspirovat. Ve scénáři mají jasné pojmenované postavy, ale v představení jsme se v nich a v příběhu někdy neorientovali, protože jsme v expozici nedostali klíč k jeho čtení. Znakem kameníka Jošiho je loutka, kterou v úvodu drží jediný hrající chlapec, a možná nás zmátl to, že hned jak předá loutku Jošiho dál (poté co vysvobodí ducha ze skály a ten mu splní přání stát se nejmnocnějším člověkem města), se hned zapojí stejně jako dívky do vytvoření rostliny v zahradě. Když si postavu loutky předávají dívky při tom, když duch proměňuje Jošiho podle jeho přání postupně v (neživé) slunce, mrak, balvan, tak si v závěru zpětně uvědomíme, že teprve až se zase stane člověkem, převzme si ho opět chlapec. A také jsme diskutovali o tom, nakolik je v inscenaci čitelné, že Jošimu nejde o moc pro moc, ale o to, aby si mohl splnit své sny a něco dokázat. Možná k němu zcela jasněmu závěru vede proměna ducha proti původní předloze, v níž duch neplní přání Jošimu, protože ho zachránil ze skály, ale aby ho provedl poznáním. Ale i přes otázky, které jsme si kladli, jde rozhodně o nesmírně cennou a zajímavou práci.

Při veřejné diskusi byla oceňována východní inspirace, hraní v kruhu a také se hovořilo o tom, že text neposkytuje dostatek materiálu k bohatšímu rozehrání samotného příběhu, ale jen jeho obrysy. A pochopitelně nemohlo nedojít na připomenutí situace v odpoledním představení, které začalo, ale jakmile vedoucí zjistila, že členové souboru někde zapoměli loutku Jošiho, tak to stopla a začalo se znovu hrát, když loutku donesli. Tak se pochopitelně hovořilo o tom, jak by si děti poradily s hraním bez loutky a jestli ji vůbec potřebují.

Alena Exnarová

...S DIVADELNÍM STUDIEM KAMPAK! ZE ZUŠ ŠTÍTNÉHO Z PRAHY 3

Jaký je Martin MacDonald člověk?

Takovej hodnej prostáček, ale trochu zpomalenej.

Ňouma.

Domáci kutil.

Musí si najít svůj mozek, svou část, která mu jde.

Hloupej silák.

Takovej docela klikař.

Trochu pomaleji mu to myslí. Než došel na to, že je duch, tak mu to trvalo.

Válka ten příběh odstartuje. Jaký smysl má podle vás padnout ve válce?

Nemá.

Žádnou cenu to nemá.

Mělo by to smysl, kdyby to byl bojovník, kterej by chtěl bojovat a šel by do války dobrovolně a byla by to pro něj čest padnout ve válce. Ale kdyby ho někdo nutil, tak ne.

Já si myslím, že ta hra je o tom, jak

to je vlastně směšný, válčení kvůli takovým zbytečnostem.

Jak probíhala tvorba inscenace?

A zkoušení hudby a písní, které jste zpívali?

Na začátku roku máme soustředění, jedeme někam do přírody. Vždycky to má nějaké téma, naposledy to bylo Skotsko. Všechno, co se celkově týká Skotska. Zkoušeli jsme si písně i tance.

Měli jsme na výběr z několika skotských pohádek, paní učitelka nám přečetla kus a my jsme si vybrali.

Na soustředění jsme byli rozdělení na dvě skupiny – na muziku a na činohru. Když někdo hrál na nástroj, tak byl v muzice. Ale potom si taky mohl vyzkoušet hrát činohru. Ke konci (tvorby inscenace, pozn. red.) už muziku hraje o hodně míň lidí než na začátku.

Jak jste připravovali tanec, pohyb?

Normálně jsme to cvičili v hodinách. Měli jsme na sobě ty oblečky a zkoušeli jsme si, jak se v tom dá dupat.

Dostali jsme instrukce a podle toho jsme to zkoušeli.

Dívali jste se na nějaké skotské tance?

To nějak nevyšlo, říkali jsme si, že to je pro nás moc složitý, napodobovat to.

Který moment inscenace vás nejvíc baví a proč?

Mě nejvíc baví, jak spolu bojují ty rody, protože je to takový odreagující.

Mě baví hádat se s tím druhým kmenem,

jelikož mě to dostane do takový pohody...

Mě baví bitka, jak si dáváme facky a padáme.

Pohyb a boj, to k tomu patří, ti skotští namachrování horalové.

Mě baví ty zvířata, třeba ta koza ...

...Protože to hrál on.

Mně osobně se nejvíc líbí, když jede sedlák s koněm. Tam hrajeme tři: jeden namlouvá, já hraju koně a on hraje toho sedláka.

Sedlák je unikátní, nikdy to neuděláme stejně.

Tady ve Fabrice se mi líbí, že na pódiu je hodně prostoru, to bylo úplně super.

Mě nejvíc baví ten konec, jak se tam všechny zvířata zhemží a všechny tam vystupují a nakonec tam zpívají.

Vtipné je, jak Martin říká, že teď už bude nadosmrti jenom svůj duch. Já jsem to nepochopila, ale paní učitelka mi to vysvětlila.

Mně se líbí nástupy k těm mohylám.

A mně to, když Martin přijde domů a vojáci mu řeknou, že není duch.

A co loutky?

Ty jsme si vyráběli.

A učili jsme se s nima hrozně dlouho. Jak se tam hýbat. Ono v zákulisí je to docela jinak, než jak to vypadá. Když jsme zkoušeli, tak jsme s loutkami hýbali a pořad jsme si říkali, co máme dělat, a pořad jsme si odpočítávali, třeba kdy se máme bouchnout a tak.

ptala se Eva Davidová

..S RS DIVADLEM VYDÝCHÁNO ZE ZUŠ V LIBERCI

Jaký máte pocit po dnešním třetím představení?

Já mám pocit špatnej, protože tam bylo publikum, který nám na konci moc netleskalo.

Neměly jsme takovou podporu. Nebyly jsme v publiku.

Většinou to v publiku roztleskáváme my, ale to bysme se musely naklonovat.

Vlastně jsme hrály pětkrát, ráno dvě zkoušky a tři představení.

Jak jste se dostaly ke knížce Milion melounů?

Pan učitel hledal v knihovně básničky, které bysme mohly hrát, a pak našel Milion melounů, to jsme si četly, každý si vybral jednu básničku a z toho pak vzniklo hraní.

Nejdřív to mělo být přednesový, ale pak se do toho zapojila i holka, která s náma chodí do ročníku, ale nechodí s náma na přednes. A tak se z toho stala ročníková věc. Byla to pro nás výpomoc, chyběly nám dvě holky.

Máme tady o dva roky mladší holku, Klárku (dcera vedoucího, pozn. redakce), dneska to hrála poprvé, zvládla to, a ani s náma nechodí na dramaťák.

Jak se stalo, že jste z básní začali tvořit divadlo?

My máme ročníkovou hodinu a předtím je přednes a potom taky. A tak jsme dali ty skupiny dohromady.

Některý básničky z tohoto představení už byly minulý rok v jiném představení. A letos jsme k tomu nějaké přidávali a něco jsme ubírali.

Kterou máte nejraději a proč?

Katku. Katka tká.

Protože je to básnička, u který se můžeme vyblbnout.

Líbí se nám to tkaní, a že je to pohybový.

Je to zábavný.

A kdo hraje na nějaký nástroj, tak si tam procvičuje rytmus.

Jak to vzniklo?

Učitele napadlo, že bysme tam mohli skandovat, a pak nás to nějak napadlo a začaly jsme to dělat takhle. Ale původně to měl být stroj.

A ještě jiná báseň vás baví?

Podivnosti. Podivná bytůstka.

My se totiž vždycky koukáme na fotografa – když tam je.

Když jsme hrály v Polsku, tak fotograf u toho odešel, tak jsme se neměly na koho koukat.

Když tam není fotograf, každý se kouká na někoho jinýho.

Básničky jsou veselé, hravé. Je tam nějaká, která může mít v podtextu i něco vážnějšího?

Mohl by to být ten skladatel.

Ale říkáme to stejně spíš s nadsázkou.

Děláte i něco jiného než pásma poezie?

Děláme i normální scénáře. Hrály jsme Princeznu Furienu a učitel nám slíbil, že příští rok budeme hrát zase nějakou pohádku. Něco o zrcadle, protože v dramaťáku máme zrcadlo a všechny holky se tam pořád koukají.

Co se vám v dramaťáku líbí?

Všechno.

...SE SOUBOREM HOP-HOP ZE ZUŠ OSTROV

Těsně před diskusí hrajících souborů jsem poprosila členy ostrovského souboru, pět třináctiletých kluků z jedné skupiny a osmnáctiletého Vojtu, aby mi zodpověděli pár otázek. Vojtěcha Palma budou pamětníci znát z představení Bylo nás pět (Dětská scéna 2006).

Kluci, jak si hrajete? V představení se objevily klukovské hry...

Na mamuty si nehrajem, ale hrajem fotbal. Nejvíc.

A pak ještě vybíku.

A ty, Vojto? Jaké hry máš rád?

Dramatické hry? Já moc do sportu nejsem, ani fotbal mě moc nebere. A v dramatické – třeba na mrazíka jsem měl strašně rád.

A jaké hry máte rádi v dramatické?

Etudy.

Etudy.

Na upíry.

Jó, to je luxusní vždycky.

Psalí jste si nebo píšete si deník?

Já nikdy.

Já taky ne.

Pokusy o to byly, ale nikdy jsem nepokračoval. Jednu větu a to bylo všechno.

Vylíčíte mi, jak představení vzniklo?

Holky v dramatické měly představení na Vánoce, tak my kluci jsme si taky měli vybrat nějaké představení a mě napadlo (představitel Norberta Borovičky, pozn.redakce), že bysme mohli mít představení podle knížky, ze které jsem rok předtím měl text na přednes, a tak jsem to řekl, ostatním se to líbilo, protože se jim líbil můj text, takže jsme se tak domluvili a paní učitelka to zdramatizovala.

Jak jste potom zkoušeli výsledný tvar?

Dělali jsme to hrou. Třeba mamuty jsme dělali tak, že jsme se rozdělili na skupinky a měli jsme udělat etudu s mamutama. A takhle vzniklo celé divadlo. Že jsme udělali etudy a pak jsme to jenom napojili.

A potom? Je tam docela dost pohybu...

To už bylo v té knížce, že je to dost pohybový. Nám se to líbilo, protože jsme se chtěli v tom představení vyřádit. Hodně nás ten pohyb baví.

Jaký je Norbert Borovička?

Vojta: Je to kluk, kterej překonává nějakou překážku, chce zapadnout k těm ostatním a problém pro něj je tělocvik, nový tělocvikář. Ale překoná to. Je to normální kluk.

Díky čemu to překoná?

Díky svému jedinému kamarádovi, Kečupovi, protože ho v tom pořád podporuje,

aby se snažil, a tím, že ho v tom podporuje a ukazuje mu, jak to má dělat, tak to překoná.

Co vás na tom hraní představení nejvíc baví?

To cvičení a mamuti.

Mamuti jsou dobrý.

Vojta: Mě určitě baví postava tělocvikáře jako taková, že jsem na ně takovej. A vychutnávám si to.

Kolikrát už jste inscenaci hráli?

Mockrát ne, ono je to takový prokletý, to představení, vždycky je někdo nemocnej.

Vždycky se něco stalo - měl jsem anginu, nemohli jsme hrát, pak on měl něco s nohou, takže jsme nemohli hrát. Ale nějak s tou nohou jsme pak hráli...

Jaký z toho dnes máte pocit?

Odpolední představení bylo rozhodně lepší, sice jsme něco pokazili...

Když jsme hráli na ty mamuty, tak jsme zahráli jenom dvě dějství a to třetí chybělo. Aby to bylo podle pravidel divadla, jak by řekla paní učitelka.

Jinak to proběhlo dobře.

Co vám ta inscenace dala?

Pohyb, nový pohyb.

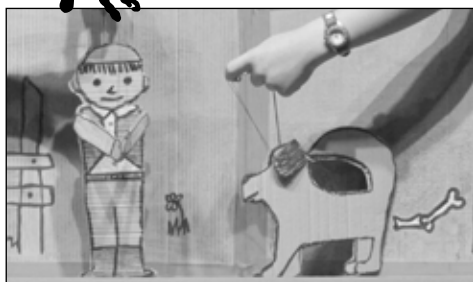
To bylo první klučí představení, bez holek.

Ať se nesmějeme takovým těm tlustším.

Podle mě jde o to, že každé má šanci, každé, kdo věří, tak to dokáže.

ptala se Eva Davidová

...SE SOUBOREM TAK JO JO! ZE ZUŠ CHLUMEC NAD CIDLINOU

Jak se vám dnes hrálo?

Úžasné! Dobře. Ale byly jsme trochu nervózní. Dnes nás podporovaly želvy, co jsme si koupily (holky ukazují plastová zvířátka). Moje ještě nemá jméno. Můj se jmenuje Šplouchal. Už jsme je pustily v kašně a plavou!

Co vás baví na příběhu, který hrajete?

Že je o zvířátkách. Že jsme si mohly vyrobit loutky a kulisy. To byla sranda. A taky nás baví, když operujeme zvířátka. Například psůvi se odlepují uši, hodně poruchová je taky kočka a koza. Padají jim šňůrky a podlamují se jim nohy. Ale to jsme už vyřešily, daly jsme jim kosti, vyztužily jsme je špejlemi. Jo a pejsek je úplně nový, jmenuje se Alík.

Kdo přišel s nápadem hrát tento

příběh?

Romča (Romana Hlubučková, vedoucí souboru, pozn. redakce). Ona nám řekla, co máme dělat. Nejdřív jsme si hrály hry, a pak jsme začaly dělat ten příběh. Například pantomimou. Romča taky přišla s nápadem papírových loutek. Dělaly jsme výběrové řízení na jejich podobu. Chtěli jsme marionety, a aby každá loutka něčím hýbala. Nejdříve jsme dělaly návrhy na papír, a pak teprve na karton. Všechno, co vidíte na scéně, jsme si vyrobily samy.

Jak dlouho chodíte do souboru?

Někdo dva a někdo tři roky. Předtím jsme hrály už dvě představení. Jedno o medvídcích.

Co vás na dramatické baví?

Když hrajeme hry a vůbec všechno. Když si samy vymyslíme příběhy. Taky nás baví, když pracujeme ve dvojicích. Máme třeba úkol udělat pantomimu a musí to skončit šťastně. Nebo když naše vedoucí schová po místnosti věci, my je beze slov hledáme, počítáme si je, a kdo už všechno má, tak si sedne a čeká na druhé. Když někdo nenajde všechno, ostatní mu poradí.

A co učení textu?

Text je lehký, baví nás to. Když si ho pořád opakujeme, tak si to nakonec

zapamatujeme.

Jak se cítíte, když jste na scéně?

Je to strašná tréma, ale i se těšíme, že se předvedeme. Tady, jak svítilo světlo, tak jsem vůbec nevěděla, na koho mluvím. Doma nemáme reflektory. A loupežníci dneska zapomněli jít po hlavách.

Je něco, čeho se při představení bojíte?

Spousty věcí. Bojíme se, že nám spadne scéna, že zapomeneme text. Taky je dost těžké mluvit za krávu a slepici, jedna kokta a druhá mluví pomalu. My se v rolích střídáme, a tak se bojíme, abychom to nespletly. Těžká je taky stínohra. Někdy tam dáme ruku.

Co je podle vás štěstí?

Že jsme všechny spolu. Že se soubor skládá z dobrých lidí. Když se pohádáme, tak se pak udobřujeme. A taky je štěstí, že chodíme na dramatické a máme skvělou učitelku. No a že je tady hračkárna, kde nám prodali ty želvy.

Co byste vzkázali divákům?

Bylo fajn, že tleskali. Že dnes jsme se přejmenovaly na Jo-jo kvůli jojům, co jsme dostaly. Ale jenom dneska.

ptala se Veronika Rodová

NA SLOVÍČKO...

...SE SOUBOREM DOHRÁLI JSME ZE ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Dnes Proč jste se pustili do inscenování japonské pohádky, jež je nám kulturně docela vzdálená?

Rozhodovali jsme se mezi dvěma knížkami, jedna byla o polárním medvědovi a nějaké holce a druhá byla o kameníkovi (Joši, pozn. redakce) a rozhodli jsme se pro tento.

Text přinesla paní učitelka?

Předtím jsme dělali tábor a ten byl z historie divadla. Bylo tam řecké divadlo, japonské a křesťanské. A tam jsme v rámci hledání japonské literatury našli tuhle pohádku. Dělali jsme tam malé kroky a malovali se tam.

Viděli jste alespoň nějaké ukázky z japonského divadla?

Ano, paní učitelka nám ho pouštěla občas. Dívali jsme se na internetu. A podle toho jsme udělali masku ducha a loutku Jošiho. A taky jsme se dívali, jak tančí. Z videí jsme zjistili, že v japonském divadle herci nosí bílé ponožky. Většina lidí si toho nevšimne.

V japonském divadle má každý krůček a gesto význam, takže v japonském divadle tomu rozumí, ale normální člověk ne (dodala vedoucí souboru, pozn. redakce).

U vás taky každý krok a každé gesto měly mít nějaký význam?

Ne.

Jak jste se inspirovali japonským divadlem při výrobě loutky Jošiho?

Byly tři návrhy. Podle nich ho paní učitelka nakreslila. Udělané to je podle původní japonské panenky kokeši. (loutka Jošiho byla vytvořena z láhve a polystyrenového míčku, pozn. redakce).

Jak probíhalo hledání a vymýšlení scény?

Bavili jsme se třeba, jak si představujeme slunce, pak jsme zkoušeli a vybrali jsme tu nejlepší variantu. Předtím jsme měli i variantu, že jsme byli za sebou a zkoušeli jsme Źukat na dřívka.

Na jevišti jste se projevovali hodně pohybově. To jste taky načerpali z japonského divadla?

Ano, ty výrazné pohyby a veliké gesta.

O čem je pro vás příběh Jošiho?

O tom, že není všechno zlato, co se třpytí. O tom, že ten člověk chtěl být čím dál lepší, ale zjistil, že má být tím, čím je. A že je šťastný, že je tím, kým je. Něco jako naše zlatá rybka, akorát že tam jsou potrestaní, ale on tady na to přijde

sám. Je to taková zkouška, ponaučení, že přijde sám k sobě zpátky.

Proč jste si loutku Jošiho předávali mezi sebou?

Měnili jsme si ho, jak chtěl přejít do slunka, mraku a tak. Jak chtěl být někým jiným. A taky každý chtěl hrát Jošiho.

Hodně jste využívali také hudbu. Zajímalo by mě, kdo vám dělal hudbu?

Paní učitelka přinesla takový prográmek, který měla na tabletu, a my jsme si mohli sami vytukat a zkoušet různé melodie. Z toho to bylo poskládané. Je to takový program, kde jsou japonské nástroje.

Co je to za nástroj?

Vypadá to jako krabička, na kterou se brnká, na název si nevzpomenu.

Jaký význam má pro vás líčení v divadle?

Když si střídáme role, a jeden je takový a druhý takový, tak abychom byli jakoby stejní. A ten Joši nás odlišuje.

A ještě v japonském divadle se používají bílé masky. Má to vzbuzovat ten dojem.

Zaujalo vás něco na japonské kultuře?

Bílé ponožky. Divadlo, ty pohyby, sushi, japonské tyčinky, omáčky, nějaké placky, hrachový dezert, prostě všechno možné.

za rozhovor děkuje Roman Manda

ZAPSALI JSME...

...Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU O PŘEDSTAVENÍCH 3. BLOKU

Opět vítám všechny příznivce divadelních klání, kde si nikdo není soupeřem, a přesto jde někdy o tuhou vnitřní boj. Dnes jako lektori nastupujeme v jiné sestavě. Místo lektorky Martiny Šimánkové naskočila Denisa Poluchová.

ZÁPISNÍK NORBERTA BOROVÍČKY

Dozvídáme se, že „spolu hrají dva roky, mají i holky, ale ty si nacvičily vlastní vánoční představení.“ K vzniku představení zaznívá: „Ten, co hrál Norberta, s tím recitoval.“ „Hudbu jim skládal vedoucí.“ Později doplněno: „Učitel hudebky.“ A dále slyšíme: „Klučičí představení je baví víc, než když hrají s holkama.“ „Na odpoledním představení vynechali scénu s mamutem.“ Role se prý rozdělovali podle toho, která se na koho hodí. Původně měl být učitel hrát imaginárně. „Tohle je jejich druhá přehlídka, jinak to hrají pro školy.“

JOŠI

Dozvídáme se, že soubor se rozhodoval mezi různými možnostmi, „na táboře probírali řecké divadlo, ale vybrali si tuto knížku.“ „Loutku vyrobila paní učitelka z lahve a tenisáku.“ „Já si to užíval, zbožňuju Japonsko.“ Hudbu složili na tabletu. „Každý si zkoušel vytvořit svou skladbu a pak se vybrala ta nejlepší.“

JAK SE JANEK VYDAL ZA ŠTĚTÍM

„Měli hezký loutky. Vyděkovali jsme, že si je dělali sami.“ „Kráva byla nejlepší.“ „Zvířata byli úplně dokonalý.“ „Minulý rok jsme měli dva kluky.“ „Role se v souboru střídají a všichni herci umí všechny role!“ „Střídání rolí se jim líbí.“ „Ocenili jsme stínohru a že si udělali sami loutky.“

DUCH MARTINA MACDONALDA

„Skotská hudba se k tomu hodí.“ „Bylo jich 27, ale hrálo jich 17, ze starého obsazení to znalo 6 lidí.“ „Nejvíce se líbilo jim hrát s loutkami.“ „Hlavně postavíčky babky a tak.“ „Loutky jsme si vyráběli

sami.“ Pak se diskuse přesune k tomu, proč si před válkou sundávali sukně. Pro mnohé to nebylo srozumitelné. Padají vysvětlení: „Aby si je nezašpinili od krve.“ „Je to skotský zvyk.“ Někdo ze souboru doplňuje: „Na košili se pak zjistí zásahy.“ „Kde se vzala předloha?“ „My jsme si chtěli zajet do Skotska... tak jsme si o tom četli...“ Kostýmy jim dělala vedoucí, ušila je, loutky už jsou prý staré opotřebované, „jak se mlátí do těch hlav, tak upadávají...“ Nejde o sukýnky, jsou to kilty. „Přišlo nám to takové uštěřené.“ „Mohli by být výraznější konec.“ „Začátek rozváděli, konec pak takový rychlý.“

KDYŽ SE DOBRĚ ZACPOU UŠI

„Nechtěly mít moc rekvizit, proto tam měly ty klobouky.“ Denisa upřesňuje, že jde o zástupnou rekvizitu. „Ty texty už u nich recitovaly, pak z toho udělaly pásmo.“ „Jejich učitel Lukáš Horáček šel do knihovny... a tam prohlížel nějaké texty a tak se k tomu dostali.“ „O čem to představení je?“ „O pozorování zvuků, když si zacpeme uši.“ „Představení vzniklo z přednesů.“

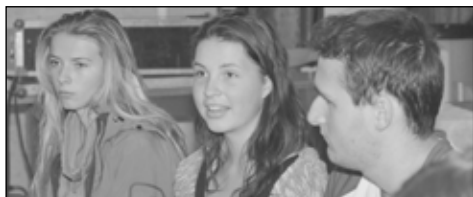
Budu se těšit na přečtenou.

Martin Domkář

ZEPTALI JSME SE...

...CO JSTE NA ZHLÉDNUTÝCH PŘEDSTAVENÍCH NEJVÍCE OCENILI, CO VÁS OSLOVILO, ZAUJALO?

Odpovědi po představení Ze zápisníku Norberta Borovičky

Líbilo se mi, jak se ti kluci strkali a bouchali.

Denisa, 8 let

Zaujal mě tělocvikář, zdálky se zdál hezký, a zblízka pak už ne.

Eva, 15 let

Bylo to o kamarádství, jak mu ten Kečup pomáhal.

Pavel, 10 let

Líbil se mi způsob zpracování. A nejvíc si vybavuji skok přes kozu a srážku s tělocvikářem.

Verča, 14 let

Líbily se mi scény s tělocvikářem a zapojení deníku do hry.

Denisa, 13 let

Líbil se mi tělocvikář, měl krásné svaly a líbila se mi scéna, kde dělali kliky.

Janča, 13 let

Líbila se mi cvičení a řešení problému s tloušťkou.

Tereza, 12 let

Líbily se mi herecké výkony, živost, soucítění. Zaujalo mě, že to hráli jenom kluci.

Anna, 17 let

Líbilo se mi, že to hráli samí kluci a že dobře uměli text. Oceňuji dokonalou souhru a nejvíc si vybavuji skoky přes kozu.

Karolína, 12 let

Odpovědi po představení Duch Martina Macdonalda

Líbila se mi práce se světlem a píseň Jé ve Skotsku.

Klára, 14 let

Zaujala živá hudba, loutky a boj dvou rodů.

Kuba, 15 let

Líbila se mi práce s loutkami a skvělá hra na housle.

Eva, 14 let

Zaujaly mě loutky, živá hudba, kostýmy a pohyb.

Agáta, 11 let

Líbila se mi hudba, že to bylo zčásti loutkové a ta farma.

Adam, 15 let

Odpovědi po představení Když se dobře zacpou uši

Líbila se mi hezká mluva, artikulace, že celkově mluvily nahlas. Představení bylo zdařilé a vybavuji si práci s kloboučky.

Marek, 16 let

Líbila se návaznost básní, hra s významy slov a jednoduchost.

Oskar, 19 let

Představení bylo dobře rýmované, myslel jsem, že bude méně rýmované, a vybavuji se využití klobouků.

Tomáš, 14 let

Měli pěkné klobouky, nejvíc mě zaujala voska na letišti.

Tadeáš, 14 let

Návaznost básní a ten kolektiv holek.

Standa, 12 let

Odpovědi po představení Jak se Janek vydal za štěstím

Měli pěkné loutky a zaujalo mě, že to hrály jenom dívky.

Milada, 6 let

Zaujala mě skládací kulisa a svižnost.

Filip, 14 let

Líbily se mi loutky, roztomilost dětí.

Anna, 16 let

Zaujalo mě, že si sami dělali kulisy.

Kristýna, 14 let

Líbila se zvířátka, kráva byla legrační.

Eva, 8 let

Odpovědi po představení Joši

Zaujala mě japonská kultura a využití jedné loutky.

Kristýna, 15 let

Pěkná hudba a maska boha.

Eva, 11 let

Líbila se mi pohybová složka a předávání loutky všem hercům.

Barča, 14 let

Zaujal mě příběh a zvuky.

Ondra, 12 let

Líbily se mi kostýmy a japonský příběh.

Vašek, 11 let

Líbila se bezchybnost, promyšlenost a hezký byl horský duch.

Božena, 71 let

odpovědi sesbírali studenti Gymnázia F. Křižíka v Plzni

VČERA JSME VIDĚLI...

... LEKTORKY PŘEHLÍDKY DĚTSKÉHO DIVADLA

Naší oblíbenou formou, odpověďmi na otázky, vám dnes představujeme tři lektorky přehlídky dětského divadla. Jsou to zajímavé ženy, které se dětským divadlem nebo zkrátka divadlem zabývají dlouhá léta. Můžete si přečíst jejich odpovědi, jež mnohé o svých autorkách prozrazují.

1. Jaký je váš nejsilnější divadelní zážitek z poslední doby?
2. Jaký prostor je vám příjemný?
3. Ve které roli v reálném životě se nejlépe cítíte?
4. Kdybyste měli možnost žít v nějaké historické době a být historickou postavou, která by to byla?

EMA ZÁMEČNÍKOVÁ

1. Divadelní zážitek? Musí být nutně divadelní? O možnost zažít něco v divadle nouze nebyla, zhlédla jsem přehršel představení, u kterých bych zážitek očekávala, ale nic se ve mně nepohnulo. Tvůrce to nemusí mrzet, jistě se jednalo o skvělé inscenace, problém je spíš ve mně. Za hezkou řádku let ponoření se hluboce do vod dramatických se dostavilo jisté omletí a jen tak něčím mne divadelníci nedostanou.

A okrajově divadelní zážitek: Minulý týden jsem navštívila koncert Vladimíra Mišíka, dle mého úsudku tento nestor české rockové hudby vždy nejlépe sděloval texty písní, zpíval zhudebněné básně Kainara, Hraběte a dalších, a to tak, že Mistrům vůbec neublížil. Jen kvůli tomu jsem se stala dávno v mládí jeho fanynkou, žádný fešák to nikdy nebyl, znala jsem ho osobně. V poslední době jsem dlouho neměla možnost vidět ho naživo. Po první části koncertu jsem velice nadávala, neb krom několika muzikantů z původní sestavy Etc se na pódiu královéhradeckého letního kina předváděl jakýsi mladíček, zpíval Mišíkovy písničky velmi povrchně, fuj, chtěla jsem utéct. V druhé půlce produkce však opravdu Mišík vystoupil, tedy spíše přišel a usednul a zcela potvrdil mé dobré mínění o něm. Seběhla jsem do chumlu pod jevištěm, hopala tam s mládeží a s několika podobně omládlými vrstevníky, od zpěváka vzdálena pár metrů. Jak zacházel s texty, jak dokázal předat každé slovo, to by mu mohl závidět i ten nejlepší recitátor! Jistě, opojení ze vzpomínek z mládí udělalo své, ale zážitek to byl.

Ted' se mi vybavily další, snad zážitky: V Draku jsem se účastnila Labyrintu světa a ráje srdce. Koukala jsem jak blázen,

snažíc se nevnímat plejádu tvářů kamarádů a známých hrajících v této dosti specifické inscenaci, bloudila jsem drakovskými prostory a hledala alespoň hnutí srdce, ztratila jsem se však v labyrintu. A další zážitek: Tys, Hanko, byla se mnou na podzim na hudebně-výtvarném představení Petra Nikla v Divadle loutek v Ostravě. Nevím, jak divadelníci přijímají podobné projekty, ale pro mě to zážitek byl, pamatuješ, jak jsi mne pak celou nadšenou dovlekla k panu Niklovi a představila mě?

2. Prostor pro divadelní tvorbu nebo pro život? Pro inscenování nebo jen uvedení čehokoliv, miluji prostory, které inspirují, provokují, staví mě před zdánlivě neřešitelnými úkoly, sklepy, zámky, kostely, venku parky, hradby, hrady, hřbitovy, náves - to mám ráda. A pro život? Zahradka, les, hlavně tady, doma v Černůtkách.

3. To je těžká otázka, nemůžu odpovědět jednoznačně. Nikdy mě asi nezradila role matky. Na rozdíl od role učitelky, ta mi přinášela úžasné vzlety, ale i hluboké propady, stejně jako režisérky. A proč matky? Protože není nad ni.

4. Po dlouhém přemýšlení jsem usoudila, že v současné době jsem spokojená s historickou dobou, ve které jsem žila a stále ještě žiji. Nežila jsem ve válce, narodila jsem se 10 let po druhé světové, mohla jsem pozorovat a i se účastnit pozitivních hnutí ve společnosti, např. událostí kolem roku 1968 a Sametové revoluce. Miluji historii, ráda bych hupla do stroje času, ale rychle zase zpátky. A kým bych chtěla být? Jsem ráda tou historickou postavou, kterou jsem.

Vloni jsme dostali na DS stejnou otázku, myslím, že jsem chtěla být Karlem IV., ale už mě to přešlo...

HANA CISOVSKÁ

1. Nevím, jestli nejsilnější, ale zaujala mne inscenace Slyšení Komorní scény Aréna v Ostravě. Je to hra o Adolfu Eichmannovi. Jde vlastně o jeho fiktivní výpověď nebo jakousi obhajobu před Bohem. Líbilo se mi mimo jiné, jaké divadelní prostředky byly použity

v poměrně málo dramatickém textu.

2. Pokud se nemyslí divadelní prostor, mám ráda volný prostor, třeba pohled na otevřené moře. Pokud jde o interiér - tak je to opět vzdušnost prostoru bez zbytečného nábytku. Pokud jde o divadelní prostor, pak komorní, malé divadlo, kde se divák takřka dotýká herců.

3. Nevím proč (to by asi mohl odpovědět můj psychoanalytik, kdybych nějakého měla), ale velmi dobře se poslední dobou cítím v roli obyvatele svého bytu.

4. Každá doba má asi svoje. Možná bych si přála být v době, kdy byli mladí mí prarodiče, abych je poznala blíže. Nechtěla bych být žádnou historickou postavou, ale někým v jejich blízkosti. Pokud bych si mohla ale vybrat, raději bych nahlédla do budoucnosti. Jak to bude tady vypadat třeba za sto let. Ale pak bych se rychle chtěla vrátit zpět do současnosti, protože tam by byli přeci úplně cizí lidé, které bych neznala. A to by mi vadilo.

IRENA MAREČKOVÁ

1. Pokud je míněný čistě divácký zážitek, mám silnou profesionální deformaci a v podstatě všechna představení, která vidím, nějak s mou prací něčím souvisejí a nedokážu odpovědět nepředpojatě. V širším kontextu je a jistě bude divadelním zážitkem letošní Pražské Quadriennale, mezinárodní výstava scénografie, včetně mnoha doprovodných akcí. Koná se od 18. do 28. června a už se tam moc těším.

2. Jaký prostor? Jak k čemu. Obecně jsem uspokojena, když prostor respektuje účel, ke kterému má sloužit, když nepřebíjí lidskou aktivitu v něm, když prostor respektuje člověka, ne když člověk slouží prostoru. To je o proporcích, o falši fasád, egu architektury atd. Vrstevnaté téma.... Soukromě mám intimní vztah k měkkému a teplému prostůrku přibližně jeden krát dva metry, se zhruba čtyřicetimetrovým vyvýšením nad podlahou. Nejlépe, když je z jedné strany peřina a z druhé polštář. Tam se oddávám cestám do prostorů virtuálních.

3. V roli usedavé pozorovatelky plenéru. To když v létě vezmu desky, stojan a barvy, usednu na kolo a poté někde usednu na meze, nechám se ožírat mravenci a brouky a pozoruju skrze malbu, prostě maluju, jen tak. Ne pro obraz, ale jako způsob prožití krajiny, tehdy opravdu cítím štěstí. Je to relax, ale přiznám se, že už jsem si ho dlouho nenaordinovala.

ptala se Hana Volkmerová

VČERA JSME VIDĚLI...

ZÁPISNÍK NORBERTA BOROVÍČKY

DUCH MARTINA MACDONALDA

KDYŽ SE DOBŘE ZACPOU UŠI

VČERA JSME VIDĚLI...

SEŠLO SE...

O NESMIŘITELNOSTI NÁZORŮ A HLEDÁNÍ PRAVDY (NĚKOLIK POSTŘEHŮ Z VEŘEJNÉ DISKUSE)

Chvilku jsem přemýšlel, zda to, co se mi honí hlavou, chci opravdu napsat. Riskuji, že budu označen za ublíženého, případně neschopného přijmout kritiku. Ale po svých zkušenostech snad to riziko unesu.

Když jsem jel poprvé na Dětskou scénu, dobří přátelé (zkušení vedoucí dětských divadel, kterých si vážím) mě varovali, abych se jako vedoucí souboru vyhnul veřejným diskusím, kterým se přezdívalo „veřejné popravky“. Po jejich absolvování měli na chvíli chuť přestat na přehlídku jezdit. Přesto na diskuse chodím s očekáváním, že si vyměním názory se vzdělanými lidmi z oboru, dostane se mi nových pohledů, nápadů, inspirace a třeba nás to dovede k obecnějšímu uvažování o divadle, o práci s dětmi či o současném světě.

Nedělní veřejná diskuse probudila stará témata a otázky. Nerozumím potřebě některých účastníků černobíle zatracovat či naopak glorifikovat zhlédnutá představení. Nechápu, co některé diskutující vede k odsouzení a ostouzení práce jiných lidí. Tyto nesmiřitelné diskutérky patrně jako děti (po vzoru rodiny Adamsových) sekaly panenčkám hlavičky a nyní v dospělosti popravují nepřítomné tvůrce. Chybné používání základní divadelní terminologie a neschopnost podložit svá tvrzení relevantními argumenty je ovšem usvědčuje, že to s tou fundovaností nebude až tak horké. Také jsem býval mladý a nesmiřitelný, pár let práce s dětskými soubory ale člověka posune.

Také mě zaujala často (v různých variantách) opakovaná otázka či zvolání: Je tento soubor hoden vystupovat na Dětské scéně? Tak tedy několik faktů. Dětská scéna je přehlídka divadel hraných dětmi. Tedy pokud s dětmi vytvoříte divadelní tvar, zúčastníte se postupových přehlídek a lektorský sbor (což není trojice narychlo sehnanych náhodných kolemjdoucích) vás vybere k účasti, pak máte nezpochybnitelné právo hrát na Dětské scéně. Pokud tento systém funguje špatně, je možné jej změnit. Například umožnit oblastním

přehlídkám pouze doporučení a na základě pořízených záznamů v kruhu nejpovolanějších centrálně sestavit finální program přehlídky.

A na závěr. Nedomnívám se, že veřejnou diskusi lze dojít k nalezení nějaké objektivní PRAVDY, ale chápu, že to vidíme každý jinak. Pokud ale OBJEKTIVNÍ PRAVDA není hledána, ale je na počátku sdělena DRŽITELEM OBJEKTIVNÍ PRAVDY, a každý další názor je odmítán jako nesprávný, pak dochází k deformaci diskuse. Ta pak ztrácí smysl.

Dovětek: Včerejší diskuse mě přesvědčila, že je dobré na ně chodit. Naplnila mé představy o smyslu těchto diskusí beze zbytku.

František Kaska

PŘÍBĚH INSCENACE KUCHAŘ SAM A MOŘSKÉ PANNY

Toto vystoupení jsme začali „nacvičovat“ na soustředění v Rokytnici nad Jizerou. S tímto představením přišel náš pan režisér a nám se líbilo, tak jsme zkoušeli rozehrávat nějaké scény.

V září jsme se ve škole sešli a začali jsme vymýšlet scénář. V říjnu jsme to začínali hrát.

Díky ochotě rodičů se všechny rekvizity sehnaly během jednoho týdne, takže už jen zbývalo se to představení naučit.

Poprvé jsme tuto hru hráli 12. 3. 2015 na DS v Jičíně (pozn. divadlo K-klub) a pro veřejnost (pana starostu, rodiče, babičky,...) jsme hráli v dubnu 2015 také v Jičíně. Zhruba o jeden týden později jsme hráli v divadle Drak v Hradci Králové. Díky tomu, že jsme postoupili z Jičína a z Hradce Králové, jsme se dostali až sem do Svitav (už podruhé). Měli jsme takovou radost, že jsme to šli do cukrárny oslavit.

Včera (pozn. psáno 15. 6.) se nám povedla obě představení dobře (pozn. minulý rok se nám druhé představení nepovedlo). Naše spokojenost se nám potvrdila na dětském semináři.

Doufáme, že se do Svitav dostaneme i příští rok.

Richard Perkner („Kuchař Sam“)
a členové Dramatického kroužku ZŠ Železnická

ZAPSALI JSME...

Z diskuse se studenty středních pedagogických škol, již vedla Kateřina Rezková provokovaly Ema Zámečnicková a Hana Cisovská, přinášíme pár postřehů.

ZÁPISNÍK NORBERTA BOROVÍČKY

Představení bylo milé a zábavné. Také zajímavé tím, že tam hráli jen kluci.

Bylo to velmi dynamické a energické.

Nevím o čem to hráli. Téma.

JAK SE JANEK VYDAL ZA ŠTĚSTÍM

Představení bylo hodně jednoduché. Děti bylo na jevišti hodně a rušilo to, jak jen stály.

Mně se líbilo, že kráva vypadala jako puntikované prase.

DUCH MARTINA MACDONALDA

Překvapilo mě to, že hráli naživo.

Sjednocené kostýmy dobře odlišovaly postavy.

Nepochopila jsem to, že na začátku se hrálo o válce a pak najednou farmařil.

Loutky byly hezké a milé, asi hodně času a úsilí věnovali přípravě loutek.

KDYŽ SE DOBBŘE ZACPOU UŠI

Nepochopila jsem to, ale děti mě fascinovaly – měly hezký projev, šla z nich energie.

Šlo o pásmo básní, které napasovali za sebe.

Líbil se mi klobouk, který zobrazoval různé věci.

JOŠI

Zajímavá předloha japonské pohádky.

Pěkná práce s jednou loutkou. Bylo to velmi soustředěné.

Cesta poznání sebe sama.

VČERA JSME VIDĚLI...

JAK SE JANEK VYDAL ZA ŠTĚSTÍM

JOŠI

ZAHLÉDLI JSME...

KOUTEK

JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE

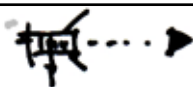
Úkolem jazykových archeologů v této rubrice je „oprášit“ vždy jedno konkrétní opomíjené či pozapomenuté slovo, připomenout jeho význam a vrátit mu alespoň na chvíli jeho místo v mluvené řeči. Přidejte se k týmu jazykových archeologů tím, že v daný den začnete konkrétní slovo vědomě zařazovat do své mluvy. A poté se podělte o své zkušenosti a zážitky z používání slova s redakcí Deníku Dětské scény. Stačí, když nám napíšete několik vět, přineste obrázek anebo se za námi stavíte (do 3. podlaží v budově Fabrika) a sdělíte nám své postřehy přímo.

Dnes vám nabízíme vztažné zájmeno **JENŽ-JEŽ**, které se v mluvené řeči využívá velmi zřídka, zato v psaném projevu se mu vyhne stěží. V jeho užití se dosti často chybí. Zde uvádíme několik živých příkladů užití:

Rod	Zájmeno	Příklad	Vysvětlivky
Mužský rod, životný, (j. č.)	jenž	Kameník Joši, jenž chtěl být nejmocnější na světě, skončil jako kameník Joši.	
Mužský rod neživotný (j. č.)	jenž	Zvířátka, která doprovázela Janka, vyrobená z papundeklu se dají hezky opravovat.	Tvrdý papírový karton, papírová lepenka.
Ženský rod (j. č.)	jež	Norbert Borovička dal tělocvikáři bonboniéru, jež byla plná zmyšlovatých bonbónů.	Pokrytých bílým povlakem (nářeční výraz).
Střední rod (j. č.)	jež	Martin McDonald vyráběl na své farmě bio maso, jež ale nedodával do řetězce McDonald's.	

Přejeme hodně zábavy při jeho užívání.

POD REFLEKTOREM SLOVO...

...ŠÁLA

Smyslem této rubriky je představit čtenářům v průběhu letošní Dětské scény několik zajímavých slov z divadelního prostředí. Jelikož se jedná o slova a slovní spojení z divadelní hantýrky, jejich význam může být pro někoho, kdo s divadlem nemá zkušenosti, nesrozumitelný. Osvětlíme jejich význam a uvedeme příklady užívání. Třeba se vám taková slova mohou hodit.

ŠÁLA je nejčastěji chápána jako spirálovitý různobarevný pruh látky, například pleteniny, chránící lidský krk v zimním období. Slovo šála sahá svým původem až do daleké Indie do městečka Šáliát.* V divadle šály představují užší pruhy látky, nejlépe z hustého černého sametu (pohlcují světlo), zavěšené po bocích jeviště po celou divadelní sezonu. Jejich účelem je vykrývat prostory, které by divák neměl vidět. Šála není opona! Šála je vždy černá, opona může být i barevná.

* Z knihy *Dech, duch a duše češtiny* Pavly Loucké, vydalo nakladatelství Albatros v Praze v roce 2008, s. 160, ISBN 978-80-00-01862-1

SEŠLO SE...

NALISTOVALI JSME...

...V KNIZE DRAMATICKÁ VÝCHOVA VE SLUŽBÁCH DĚJEPISU

Hrdě jsme dnes zalistovali knihou naší redaktorky Veroniky Rodové *Dramatická výchova ve službách dějepisu*. Domníváme se, že metody a techniky dramatické výchovy uplatňované ve výuce dějepisu a podrobně popsané v této zcela nové knize by vás mohly inspirovat při záslužných snahách zavádět tento způsob výuky také do jiných předmětů ve škole. Kniha vyšla v nakladatelství Masarykovy univerzity v Brně. Ukázku jsme nalistovali na stranách 134 a 135.

PRÁCE S ŽIVÝMI OBRAZY

No, já jsem se taky vlastně dozvěděla, co je to štronzo, říká dívka v programu Řecko. Úvodní zařazení pohybového cvičení ovlivňuje přenos kyslíku do mozku, „zapojení těla [...] zvyšuje nervovou aktivitu a vyplavování adrenalinu [sic!]“ ovlivňuje přenos z krátkodobé do dlouhodobé paměti (Kovaliková, 1995, s. 65). *Libilo se mně, jak jsme dělali ty různé štronzo, jak jsme se měli zastavovat*, říká chlapec v programu Řím. Zastavení a nehybnost hraji významotvornou roli, jsou základním předpokladem sdělnosti živých obrazů, stejně jako rytmus a pohyb, *jež tvoří spojité nádoby a přispívají k aktivizaci myšlení*. Štronzo slouží k fyzickému rozehrání a rozpohybování, uvolnění zábran a k aktivizaci psychosomatické jednoty v kontextu výukového tématu, což je nezbytný předpoklad úspěšného zvládnutí živých obrazů jako prostředku konstruování žákovského poznání. Stává se prostředkem sdělování vnitřních představ, které jsou postupně stále více vázány na výukový obsah.

Důsledné dodržování přesného rytmu činností implicitně buduje pravidla samostatné práce skupiny, jež vrcholí společnou prezentací živých obrazů založených na jejich přesném časování a obsahové sdělnosti, jak připomíná chlapec v programu Řecko: *No, mě zaujalo to slovo štronzo, že se dá hrát ten živý obraz tím*. Alexej Pernica uvádí, že rytmus představuje jednu za základních organizačních struktur živých organismů (Pernica, 2003, s. 13). Střídání napětí a uvolnění, které nabývá podoby (měřitelných) elektromagnetických vln, se projevuje jako permanentní rytmická činnost všech živých organismů. Vnitřní rytmus organismu se spolupodílí na dynamice našeho emotivního prožívání, vnitřní rytmus těla může být ovlivňován rytmem přicházejícím zvenku. Rytmus ovlivňuje původní spontánní pohyb organismu, který se následně mění v reflex. Podstata reflexů je rytmická (např. sací reflex), některé z nich se rozvíjejí učením a vytvářejí asimilační schémata. Rytmické struktury jsou jedním ze základů rozumového vývoje dítěte (Piaget, 1999, s. 156–159). Rytmická činnost stojí u samých začátků naší inteligence, rytmus se významně podílí na pocitu naší sounáležitosti s okolním světem (Pernica, 2003, s. 14).

Žákyně šesté třídy v programu Řím říká: *Já mám ráda tento způsob výuky, líbilo se mně, že třeba i ti, co jsou pomalejší, tak se to zopakovalo pro ně, takže to taky pochopili*. Dívka srovnává tempo práce s tempem školní výuky, v níž často „chybí prostor pro reflexi a dialog nad významy učiva“ (Švaříček, 2011, s. 31). Dynamika vedení a časová dotace poskytují komfort prozkoumávat téma do hloubky a zaměřit se na detaily; během práce probíhající celé dopoledne je čas získat plastičtější představu o zkoumaném tématu. Podstatná je i sama prezentace živých obrazů. Jejich výsledná podoba představuje průnik toho, co si žáci zapamatovali a jak tyto informace vyjádřili: *Nejvíce se mi líbilo, jak jsme předváděli ty stavby a jak jsme dělali ty Alpy a toho Hannibala*, říká žákyně o programu Řím. Takový způsob práce dává příležitost těm, kteří disponují i jinými typy inteligence, než je jazyková či matematická, které ve škole patří k nejoceňovanějším (Kovaliková, 1995, s. 61–67). Práce s psychosomatickou jednotou vlastního těla může být pro žáky nezvyklá, psychofyzické vyjádření představuje „princip [...] jednoty [...] vnitřního světa s tělem“, umožňuje vnější projev zprostředkovat vnitřní představu, což tvoří základ hereckého projevu jako „specifického způsobu jednání, vyvolaného [...] imaginací“ (Machková, 2004, s. 23–24).

Živé obrazy často přinášejí humor a nadhled. V rámci pevně stanovených faktů vymezených historickým pramenem a doplněných výkladem žáci pracují s vyjádřením emocí, které jsou nepostradatelnou součástí výsledného výrazu prezentace. Dochází k hlubšímu promyšlení historické události či jevu, k efektivnějšímu porozumění faktům, ale také k zapojení humoru, jak říká žák šesté třídy v programu Řím: *No, mně se nejvíce líbilo to štronzo, občas byly ty obrázky celkem srandovní*. Podle Catherine Hughesové obohacuje humor proces učení (Hughesová, 2007, s. 48–51; Kovaliková, 1995, s. 34), protože „nutí aktéry tvořivě reagovat na učivo“, podtrhuje jedinečnost pedagogických situací (Mareš & Krívohlavý, 1995, s. 172) a umožňuje podívat se na svět „věcně, kriticky, objektivně, což je předpokladem změny“ (Mareš & Čáp, 2001, s. 137).

Výsledkem je celková aktivizace žáků, nejdříve tělesná, pak myšlenková, která je podporovaná spoluprací členů skupiny při tvůrčích úkolech. *Já si myslím, že někdy je dobrý jako sedět v lavici a něco se učit, ale myslím si, že lepší je se něco naučit a potom to zopakovat hrou, protože to mě hodně baví. Více se toho naučím*, říká žákyně šesté třídy o programu Řím. Vlastní zkušenost přibližuje možnosti vědomého využití tělesného zastavení pro sdělení myšlenek, živý obraz se stává nositelem kognitivních sdělení.

Rodová, V., *Dramatická výchova ve službách dějepisu*. Brno, Masarykova univerzita, 2014. 179 s. ISBN 978-80-210-7593-1.

ZAHLEDLI JSME...

VÍTE, ŽE...

Termín **DIALOG** v původním významu neznámá rozhovor mezi dvěma a více osobami. Slovo pochází z řečtiny a skládá se ze dvou částí: *dia-*, což znamená skrze, prostřednictvím a *logos*, jehož význam jsme vám vysvětlili včera. Dialog je tedy rozhovor prostřednictvím slov. O počtu osob se nehovoří.

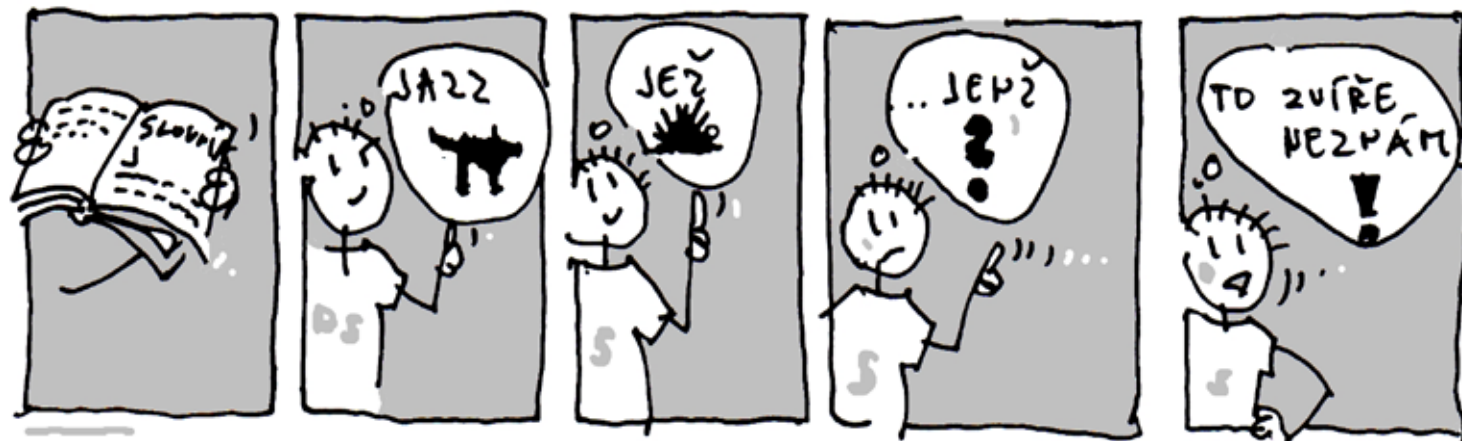
OMLUVENKA...

V prvním čísle Deníku Dětské scény 2015 jsme v rozhovoru s Jaroslavem Provazníkem uvedli chybně křestní jméno tetičky metodičky Jany Vobrubové. Tímto se omlouváme.

KOMIKS

IFŽ IFNŽ

100 SLOV...

...Z DENÍKU AGENTA CHODCE

Agenti chodci je pojmenování pro agenty, kteří po komunistickém puči v roce 1948 přecházeli hranice. Prošli pouze povrchním školením, často se jednalo o nezkušené lidi toužící po dobrodružství. Polovina jich byla zadržena a přes dvacet jich bylo popraveno. Agenti chodci sami si říkali kurýři nebo kopečkáři. (wikiP)

„Tdadá tdadá, tdubka tdoubí, do podloubí tdadá, tdadá! Tdenky, tdyčka, tdadá, tdadá, tdubač tdupkou láká na Tdám. Na Tdám! Co mám, to dám. Podchodem kolem a vpřed! Podchodem pod proudem pochodem vchod! Na místo za domem, vzhůru! Po schodech, výtahem, poklusem vzpomínke leť! Za Liškou Bystrouškou, za donem Q. kytarou, klavírem za letu s motýlem hrají si sny. Houslemi vyzpívat bolesti táhle, obrnit do světa radostí od kosti. Zaklít se v paměti oživlých bytostí pomalým tancem. Vylézt si na posed. Poseď si s podzimem! Nad jarem domů se vrať. Nad ránem, tdadá, tdadá, rozbřeskem píseň láká“

ÚKOL...

...PRO VÁS

Milí naši čtenáři, neobávejte se nás v redakci navštěvovat se svými případnými postřehy z dění na Dětské scéně 2015, obrázky, fotografiemi, básničkami, glosami či jen zvolánými. Budeme moc rádi za každý příspěvek, **jenž** nám přinesete. Těšíme se na vás!

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2015

ÚTERÝ 16. ČERVNA

8.30–12.30
8.30–12.00
14.00–16.10
skupina A

semináře A, B, S
dílny pro děti ze souborů

4. blok přehlídky

Po škole, U. S. B.

ZUŠ Na Popelce, Praha 5

Turek jede pro nevěstu!

Duhoví šoumeni z pralesa a Zatímdobroš!

ZUŠ Horšovský Týn stodola

Noční můry

Rozcuchaní vrabčáci, ZUŠ Třebachovice pod Orebem

Noční můry

Rozcuchaní vrabčáci, ZUŠ Třebachovice pod Orebem

Turek jede pro nevěstu!

Duhoví šoumeni z pralesa a Zatímdobroš!

ZUŠ Horšovský Týn stodola

Po škole, U. S. B.

ZUŠ Na Popelce, Praha 5

Čau, jsem...

Mrož v krabici, Soukromá ZUŠ Trnka, Plzeň

diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů 4. bloku

dětský diskusní klub

diskuse o představeních 4. bloku

doprovodný program – skupina A

Medvěd!?!

Bubliny, Dramatická školička Svitavy

Oslovi

Oslovy, Dramatická školička Svitavy

Zmatek nad zmatek

Bažantova loutkářská družina, DS J. J. Kolára

při TJ Sokol, Poniklá

doprovodný program – skupina B

Medvěd!?!

Bubliny, Dramatická školička Svitavy

Oslovi

Oslovy, Dramatická školička Svitavy

Zmatek nad zmatek

Bažantova loutkářská družina, DS J. J. Kolára

při TJ Sokol, Poniklá

skupina B

A + B

16.45–17.30
16.45–18.30
17.45–19.15
19.30–20.30

20.45–21.45

Fka
OttD
SZŠ
MMG
stodola

Fabrika Svitavy
Ottendorferův dům
Střední zdravotnická škola
Městské muzeum a galerie ve Svitavách
farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

Fka
MMG

Fka

Trám

Trám

Fka

Fka

Fka-3. podl.

Fka

Fka, stodola

Trám

Trám

Trám

Trám

Trám

Trám

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 4

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 4 - 16. června 2015 v 00:01. Náklad 140 ks.